

PUSHTAGA MOSH EKUVCHI TEXNIK VOSITANI ISHLAB CHIQISH VA UNING ASOSIY PARAMETRLARINI ASOSLASH

Ergashev Muhriddinxon Fazliddinxon O'g'li

Namangan Muhandistlik Qurulish Instituti Transport fakulteti o'qituvchisi

Muradov Raximjon Xakimjonovich

Namangan Muhandistlik Qurulish Instituti

Transport fakulteti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada mosh ekini hamda uni ekuvchi texnik vositalarni ishlab chiqish haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *Mosh ekin tuproq traktor texnika getar maydon avtomatiklashtirilgan robotlar mashina prototip*

Mosh ekini respublikaning barcha hududlarida asosiy va takroriy ekin sifatida ekiladi. U almashlab ekish tizimida barcha ekinlar uchun eng yaxshi o'tmishdosh hisoblanadi. Mosh respublika hududlarida avvaldan ekilib kelinayotganligi sababli, tuproqlarda biologik azot to'plovchi tiganakli bakteriyalari tabiiy shakllanadi hamda ko'chat qalinligidan kelib chiqib, o'rta gektariga 80-120 kg sof holda azot to'playdi. Shuning uchun ham ushbu ekin maydonlari yildan-yilga kengayib bormoqda.

Mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqish, Ishlab chiqarish jarayonida mosh ekuvchi texnik vositani tuzish uchun muhim asosiy elementlar mavjud: materiallar (metallar, plastmassalar), energetik resurslar (elektr energiya, yanuvchi to'sqin energiya), mexanik va elektronik qurilmalar (sensorlar, mikroprotessorlar), tarkibiy modullar va boshqa komponentlardir. Mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqishda dizaynchi, injenerlik xodimi va istehsalchilar katta ahamiyatga ega. Dizaynchi, vositani chizib olish va vizual prototipni yaratishda ishlatiladigan kompyuter dasturlarini ishlatadi. Injenerlik xodimi, vosita funksiyalarini belgilab olish, tarkibiy modullarni modellashtirish va testlash jarayonlarini boshqaradi. Istehsalchilar esa dizayn va injenerlik mahsulotlariga asoslanib, tarkibiy modullarni yaratish va nihoyatda texnik vositani hajmini ko'paytirish bilan shug'ullanadi. Mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqarishning asosiy maqsadi - mijozlarga yuqori sifatli, innovatsion vositalarni taklif qilishdir. Bunda dizayn, ergonomiya, energiya samaradorligi va boshqa muhim xususiyatlarga e'tibor berilishi kerak.

Mosh ekuvchi texnik vositalarining turli turlari mavjud bo'lib, ulardan ba'zilari mashhurlik qozonadigan inson tomonidan ishlatiladiganlar hisoblanadi. Misol uchun:

1. Mosh robotlar: Bu vositalar avtomobillar ustida o'tqazib boradigan avtomatiklashtirilgan robotlar bo'lib, ularga shu kabi avtomobillar ustida joylashgan sensorlar yordamida xatolar aniqlaydi va to'g'ri holatni ta'minlaydi.

2. Mosh ekuvchi dasturlar: Bu dasturlar kompyuterlarga o'rnatiladigan va uchdan ko'p toifadagi mosh rejalarini avtomatiklashtirib bajaradigan dasturlardir. Masalan,

fabrikalarda ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish uchun ishlab chiqarish mosh dasturlari qo'llaniladi.

Mosh ekuvchi texnik vositalari ishlab chiqishi juda murakkab jarayon bo'ladi. Uning asosiy qadamalari quyidagicha:

1. Talablar tuzilishi: Mosh ekuvchi texnik vositasining talablari va xususiyatlari belgilanishi kerak.

2. Dizayn: Mosh ekuvchi vositani dizayn qilishda, barcha kerakli komponentlarni va modullarni belgilash kerak.

3. Prototipni ishlab chiqish: Vositani prototipini tuzib, uning amaliyotni sinash uchun test qilinishi kerak.

4. Test etish: Prototipni test qilib, uning ishlashini tekshirish va muammolarini aniqlash lozim.

5. Ishga tushirish: To'g'ri holatda ishlashi va muvaffaqiyatli bo'lmasa, mosh ekuvchi vositani ishga tushirish uchun kerakli o'zgarishlarni amalga oshirish kerak.

6. Ishlab chiqarish: Agar testlar muvaffaqiyatli bo'lsa, mosh ekuvchi texnik vositasi mass production (katta miqdorda ishlab chiqarish) jarayoniga o'tkaziladi.

Mosh ekuvchi texnik vositalari har qanday sohadagi ishlarni avtomatlashtirishda katta ahamiyatga ega bo'lib, xususan avtomobillar va yuk transport vositalari sohasida. Ularning yordamiga ishlarning tezlik va effektivligi oshirilib, xatolar va kamchiliklar minimalga tushadi.

Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqish va uning asosiy parametrlarini asoslash uchun quyidagi jarayonlarni amalga oshirish kerak:

1. Dizayn: Texnik vosita ishlab chiqish jarayoni boshlanganda, dizaynning asosiy parametrlarini aniqlash zarur. Bu, vosita qanday ko'rinishda bo'ladi, qaysi materiallar ishlatalidi va qanday funktsiyalariga ega bo'ladi.

2. Materiallar: Vositani ishlab chiqish uchun foydalaniladigan materiallar ham muhimdir. Ular vosita yuqori sifatli, kuchli va iste'molchi talablarni qondiradigan bo'lishi kerak.

3. Ishlov beruvchilar: Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositasi ishlab chiqishda ishlov beruvchilarning tajribasi va tushunchasi katta ahamiyatga ega. Ishlov beruvchilar bo'lgan vakolatlardan foydalanishi va texnik jarayonlarni bajarishi kerak.

4. Texnika uskunalari: Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqishda foydalaniladigan texnika uskunalari ham muhimdir. Bu uskunalar vositani to'g'ri o'lchash, rassharlash va yo'lida navigatsiya qilishga yordam berishi kerak.

5. Sertifikatlar: Vosita ishlab chiqishning asosiy parametrlarini asoslashda sertifikatlar ham muhimdir. Sertifikatlar vositaning sifati, bezash va turli standartlarga javob berishini tasdiqlaydi.

6. Testlash: Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqishdan oldin testlash jarayonlari amalga oshirilishi kerak. Bu, vositani xarajatlarni tekshirish, xususiyatlarni sinash va qo'llaniladiganlik darajasini aniqlashni o'z ichiga oladi.

7. Ishlab chiqarish va taqsimot: Vositani ishlab chiqish jarayonida dastlabki mahsulotlarni ishlab chiqarish, so'ng esa bu mahsulotlarni etkazib berish va taqsim etish lozim. Buning uchun logistika va distributsiya jarayonlari to'g'ri tashkil etilishi kerak.

Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositasi ishlab chiqish va uning asosiy parametrlarini asoslashda yuqoridagi jarayonlarning ustuvor amalga oshirilishi kerak. Bu erda tizimli va sifatli ishlashga e'tibor berilishi, xarajatlarning nazorat qilinishi ham katta ahamiyatga ega.

Pushtaga mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqish, uning asosiy parametrlarini bilish kerak. Mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqilish uchun kerak bo'lgan materiallar, masalan, metallar yoki plastmassalar.

Mosh ekuvchi texnik vositani ishlab chiqish jarayonida qaysi texnik jarayonlardan foydalanimishi lozimligini aniqlash kerak. Masalan, kesib olish, birlashgan bo'lganda qo'shish va boshqalar. Mosh ekuvchi texnik vositaning maxsus xususiyatlari, masalan, o'lchovlar, yuk ko'rish qobiliyati, tezlik va boshqalar. Mosh ekuvchi texnik vositaning iste'mol qiladigan energiya turi va miqdori haqidagi ma'lumotlar juda muhimdir. Bu parametrlar uni ishlatish uchun muhim energetik resurslarni belgilaydi. Mosh ekuvchi texnik vositasi ishlab chiqishning birga kelgan narxi ham muhimdir. Narx mosh ekuvchi vositani sotib olish va uni ishlatishga qanday imkoniyat berishi haqidagi ma'lumotlarni ta'minlaydi.

Mosh ekuvchi texnik vositasi ishlab chiqilganda xavfsizlik talablarini ham hisobga olish zarurdir. Bu parametrlar mosh ekuvchi vositani ishlatishda xavfsizlikni ta'minlash uchun kerak bo'lgan tadbirlarni belgilayadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Sh.T. Xujaev, O.A. Sulaymanov -Umumiylar va kishloq xujalik entomologiyasi xamda uygunlashgan ximoya kilish tizimining asosolari. Toshkent 2013
2. . Sh.X.Tuxtaev, R.Yunusov - Yorug'lik tutqich qopqonlariga hasharoatlarning uchib kelishi. Buxoro davlat universiteti ilmiy axborotlari, №4-2004y.
3. Xudoyqulov A.M. "Ildiz kemiruvchi kuzgi va undov tunlamlariga qarshi samarali kurash tadbirlari" T. "Agroilm." 2016 y. Maxsus son. 62-63 betlar.
4. Xo'jaev Sh.T. "O'simliklarni g'unlashgan himoya qilish tizimi va uning tarkibidagi biologik usulning tuzilishi va mohiyati."T.: Munisdesigngroup, 2013.-B.4-98